

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500 GA Utrecht

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Bijlagen
1

Datum 8 september 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED]

Op 17 maart 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Procedure

Op 4 juni 2010 heeft het Kabinet ingestemd met de voorkeursbeslissing voor het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS). Doel van het programma is om op de drukste landelijke trajecten te komen tot hoogfrequent spoorvervoer en een toekomstvaste routing van het goederenspoor met een zo intensief mogelijk gebruik van de Betuweroute. Uitgangspunt is dat op de drukste trajecten van het landelijk spoornetwerk reizigers uiterlijk in 2028 elke 10 minuten moeten kunnen opstappen op een intercity of sprinter.

Voor de uitvoering van de PHS-dienstregeling en de verbetering van de betrouwbaarheid moeten de capaciteit en de robuustheid van het spoor rondom Vught en 's Hertogenbosch worden uitgebreid en verbeterd. Dit project betreft het realiseren van viersporigheid tussen 's-Hertogenbosch en Vught en een vrije kruising bij Vught om het hoogfrequente reizigersvervoer te kunnen accommoderen. Hierdoor wordt het treinverkeer op de corridor Amsterdam – Eindhoven ontvlochten van de corridor Tilburg – Nijmegen. De treinen van beide corridors zitten elkaar niet langer in de weg waardoor de dienstregeling op de corridor Amsterdam – Eindhoven robuuster wordt. In Vught wordt daarnaast het bestaande spoorlichaam met twee sporen vervangen door een verdiept liggende bak met twee sporen.

Om deze aanpassingen te kunnen realiseren wordt de procedure van de Tracéwet doorlopen. Dit is verder vastgelegd in het Tracébesluit Programma Hoogfrequent Spoorvervoer Meteren-Boxtel. Vergunningen en ontheffingen benodigd voor de realisatie van het Tracébesluit vallen binnen de werkingssfeer van de Tracéwet. Dit besluit is één van de besluiten als bedoeld in artikel 20, vierde lid van de Tracéwet.

Op grond van artikel 20, vierde lid van de Tracéwet is dit besluit daarom voorbereid met toepassing van de uniforme voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op dit besluit is daarnaast afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'PHS Den Bosch-Vught', gelegen in de gemeenten 's-Hertogenbosch en Vught. De onderdelen van het project die u ter beoordeling voorgelegd heeft betreffen het realiseren van een vierde spoor (viersporigheid) tussen 's-Hertogenbosch en Vught en een ongelijkvloerse vrije kruising en een verdiepte ligging bij Vught om het hoogfrequente reizigersvervoer te kunnen accommoderen. In Vught wordt daarnaast het bestaande spoorlichaam met twee sporen vervangen door een verdiepte liggende bak met twee sporen. Er wordt een nieuw station in Vught gerealiseerd met een verdiepte ligging, en de overwegen Loonsebaan en Wolfskamerweg worden vervangen door onderdoorgangen. Tevens worden aanpassingen uitgevoerd aan onderliggend wegennet en worden maatregelen ter bescherming van de omgeving, zoals geluid- en trillingsmaatregelen, uitgevoerd.

De werkzaamheden bestaan uit de bouwfase, aanleg van een tijdelijk spoor, het realiseren van een ongelijkvloerse kruising, het aanpassen van overwegen, de aanleg van een vierde spoor, de aanleg van bouw- en werkterreinen. Het omvat de bouw van de verdiepte ligging, aanleggen van een tijdelijk spoor, het kappen van bomen en bosschages, verleggen van kabels en leidingen, versmallen of verleggen van parallelwegen, aan- en afvoer van zand, plaatsen van tijdelijke viaducten voor de verwijdering en aanpassing van de verdiepte bak N65, aanlevering van materiaal via spoor en wegen, bouw van een extra brugdek over het Drongelse kanaal, extra brugdek naast de huidige brug over de Vlijmenseweg, vervangen van de overwegen Helvoirtseweg, Esschestraat, Molenstraat, Wolfskamerweg/Laagstraat, realisatie van een onderdoorgang bij overwegen Loonsebaan en Wolfskamerweg, sloop van bouwwerken binnen invloedssfeer van het plangebied, realisatie van nieuwe bouwwerken / technische ruimtes, plaatsen van geluidsschermen, bouwen van keerwanden en de realisatie van een tijdelijke bypass voor de N65. Alle werkzaamheden zijn beschreven in hoofdstuk 2.2 van het rapport 'PHS Den Bosch-Vught Activiteitenplan' van 15 maart 2022.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor wat betreft exemplaren van de Huiszus (*Passer domesticus*); artikel 3.5, lid 2 en 4 Wnb voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*); artikel 3.10, lid 1, sub b Wnb voor de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*).

Zienswijzen

Het ontwerpbesluit heeft voor eenieder ter inzage gelegen van 14 juni 2022 tot en met 25 juli 2022. Binnen deze zes weken bestond de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de

terinzagelegging van het ontwerpbesluit voor 'PHS Den Bosch-Vught' zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.
Er is daarom geen aanleiding het besluit aan te passen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van nesten en rustplaatsen van de huismuis; artikel 3.5, lid 4 Wnb voor het beschadigen of vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis; artikel 3.10, lid 1, sub b Wnb voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de levendbarende hagedis.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 Wnb voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'PHS Den Bosch-Vught', het spoortracé gelegen tussen 's-Hertogenbosch en Vught, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'PHS Den Bosch-Vught activiteitenplan' van 15 maart 2022.
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'PHS Den Bosch-Vught activiteitenplan' van 15 maart 2022.

Huismus

- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode van huismus. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de huismus.
- k. Het verwijderen van het huidige struweel dient plaats te vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige, om er zeker van te zijn dat er geen huismussen meer aanwezig zijn in het te verwijderen struweel.
- l. Het tijdelijke alternatieve leefgebied dat wordt gerealiseerd dient minimaal 3 maanden voorafgaand aan het verwijderen van het huidige struweel te zijn gerealiseerd én functioneel te zijn. Dat wil zeggen dat deze voldoende dik en hoog zijn (minimaal 3 meter) om te voldoen als essentieel leefgebied. Het leefgebied dient gerealiseerd te worden in de directe nabijheid van het oorspronkelijke leefgebied, op gelijke of kortere afstand dan de afstand tussen nestlocatie en huidige groenstructuren, maar in elk geval binnen 200 meter van de huidige structuren.
- m. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een verstoring veroorzaakt om zeker te zijn dat er geen huismussen meer in het groen aanwezig zijn. Dit dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- n. U dient de alternatieve groenstructuren en de huidige nestlocaties te monitoren op functionaliteit in jaar 1, 3 en 6 na plaatsing van de tijdelijke groenstructuren. Monitoring dient te worden uitgevoerd conform het kennisdocument van de huismus (BIJ12, 2017). Dit houdt in dat er twee veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei, of vier veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, worden uitgevoerd onder goede omstandigheden (geen regen, harde wind en/of kou), op geluidsluwe momenten, geschikte momenten van de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopgang en 1 à 2 uur voor zonsondergang) en met een

tussenperiode van minimaal 10 dagen. Monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.

- o. In navolging van voorgaande dient de monitoringsrapportage te worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, ingaande vanaf het jaar dat de alternatieve groenstructuren zijn gerealiseerd tot en met het jaar dat de permanente groenstructuren op de oorspronkelijke locatie weer gerealiseerd en functioneel zijn voor de huismus. De rapportage dient uiterlijk op 31 december van het op de monitoring volgende jaar te worden aangeleverd. Indien uit de monitoring in jaar 1 blijkt dat een negatief effect lijkt op te treden op de lokale populatie, wordt in overleg met het bevoegd gezag afgestemd of, en zo ja op welke wijze, aanvullende maatregelen getroffen dienen te worden. Tevens zal in dat geval ook in jaar 2 monitoring dienen te worden uitgevoerd.

Vleermuizen

- p. Indien 's nachts wordt gewerkt en werkverlichting noodzakelijk is, wordt tijdens de actieve periode van vleermuizen alleen gebruik gemaakt van gerichte/afgeschermd verlichting welke niet naar de omgeving uitstraalt.
- q. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van vleermuizen wordt minimaal één week voorafgaand aan de werkzaamheden uitgevoerd, in de minst kwetsbare periode van de vleermuizen; in de periode half oktober tot november; of in de maand maart indien de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn als winterverblijfplaats.
- r. De werkzaamheden aan de panden met de verblijfplaatsen kunnen pas aanvangen nadat een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen een controle heeft uitgevoerd en heeft vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.
- s. U dient de alternatieve vliegroutes te monitoren op functionaliteit in jaar 1, 3 en 6 na plaatsing van de alternatieve vliegroutes. Monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021). Dit houdt in dat in de actieve periode van vleermuizen (15 april – 15 oktober) twee gerichte bezoeken gedaan worden van twee uur, waarvan één in de kraamperiode (15 mei – 15 juli), onder goede weersomstandigheden en met een tussenperiode van minimaal 8 weken. Monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen.

- t. In navolging van voorgaande dient de monitoringsrapportage te worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, ingaande vanaf het jaar dat de alternatieve vliegroutes zijn gerealiseerd tot en met het jaar dat de permanente voorzieningen voor de vliegroutes op de oorspronkelijke locatie weer gerealiseerd en functioneel zijn voor de vleermuizen. De rapportage dient uiterlijk op 31 december van het op de monitoring volgende jaar te worden aangeleverd. Indien uit de monitoring blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van de aangevraagde lokale populatie in het geding komt omdat de effectiviteit van de compenserende maatregelen in het kader van het project niet voldoende is geborgd, kunnen aanvullende voorschriften worden opgelegd. Als uit monitoring in jaar 1 blijkt dat de maatregelen niet voldoende effectief zijn, wordt in overleg met het bevoegd gezag afgestemd of, en zo ja op welke wijze, aanvullende maatregelen getroffen dienen te worden. Tevens zal in dat geval ook in jaar 2 monitoring dienen te worden uitgevoerd.

Levendbarende hagedis

- u. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare overwinteringsperiode en voortplantingsperiode van de levendbarende hagedis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de levendbarende hagedis.
- v. Afvangen van de reptielen dient te gebeuren gedurende twee weken en dient te worden uitgevoerd tijdens voor reptielen gunstige weersomstandigheden. Ook het uitzetten van individuen dient te gebeuren bij gunstige weersomstandigheden.

Overige voorschriften

- w. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- x. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld. Het werkprotocol dient op locatie aanwezig te zijn.
- y. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Beroep

Dit besluit is voorbereid ingevolge artikel 20 lid 2 jo artikel 20 lid 4 van de Tracéwet. Ingevolge artikel 25 Tracéwet jo artikel 6:7 Algemene Wet bestuursrecht, kan een belanghebbende gedurende zes weken na bekendmaking van dit besluit tegen dit besluit beroep instellen.

Van donderdag 22 september 2022 tot en met woensdag 2 november 2022 staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroepschrift moet worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift kan door burgers tevens digitaal worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State middels deze website: <https://digitaaloket.raadvanstate.nl>.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten: de naam en het adres van de indiener; de dagtekening; een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, dat wil zeggen in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en, zo mogelijk, de datum en het kenmerk van het besluit; een opgave van de redenen waarom u zich niet met het besluit kunt verenigen.

Tevens dient ten behoeve van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht te worden overgelegd.

Op het besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift de beroepsgronden gericht tegen het besluit moeten worden opgenomen. Het beroepschrift wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de beroepsgronden niet binnen de beroepstermijn van zes weken zijn ingediend. Na afloop van de beroepstermijn kunnen beroepsgronden niet meer worden aangevuld.

Het instellen van beroep schorst de werking van de besluiten niet. Indien beroep is ingesteld, kan een verzoek worden gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening, bijvoorbeeld inhoudende een schorsing van het besluit. Het verzoek om een voorlopige voorziening moet worden ingediend bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus

20019, 2500 EA Den Haag, of (door burgers) digitaal middels deze website:
<https://digitaaloket.raadvanstate.nl>.

Bij het verzoek moet een afschrift van het beroepschrift worden overgelegd.

Het verzoek dient te zijn ondertekend en ten minste het volgende te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, dat wil zeggen in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en de datum en het nummer of kenmerk van het besluit;
- de gronden van het verzoek (motivering).

Voor het indienen van een beroepschrift en/of een verzoekschrift om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming

Uit uw aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis te voorkomen.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1, lid 2 Wet Natuurbescherming

Huismus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Buiten het plangebied zijn diverse nestlocaties van de soort aangetroffen. Zo zijn er 1-2 nesten aangetroffen bij de Van Miertstraat 4 en zijn er drie nestplaatsen aangetroffen bij Zonneheuvelstraat 18, Helvoirtseweg 78 en Aert Heymanslaan 4/6. Binnen het plangebied is leefgebied aanwezig in de vorm van struweel dat parallel langs het spoor ligt aan de Aert Heymlaan en de Van Miertstraat. Dit betreft essentieel leefgebied voor de soort, aangezien er in de directe omgeving (binnen 200 meter) geen alternatief voor de soort aanwezig is. De groenstrook aan de Michiel de Ruyterweg dient ook als leefgebied voor de huismus. Dit is echter geen essentieel leefgebied, omdat er voldoende alternatieven aanwezig zijn aan de andere zijde van het spoor (waar ook de verblijfplaatsen aanwezig zijn), bijvoorbeeld het groen tussen de Akkerstraat en Glorieuxlaan. Aantasting van foerageergebieden is alleen ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden de functionaliteit van de nesten of rustplaatsen van de huismus wordt aangetast.

Door de werkzaamheden kunnen nesten van de huismus worden aangetast. Om negatieve effecten van de werkzaamheden tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 4.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'PHS Den Bosch-Vught Activiteitenplan' van 15 maart 2022.

De nestlocaties van de huismus bevinden zich buiten het plangebied en blijven fysiek behouden. Echter, door het verwijderen van bosschages en struweel langs de Aert Heymlaan en de Van Mierstraat, voor de aanleg van het tijdelijke spoor en weg, gaat essentieel leefgebied van de huismus verloren. Hierdoor kunnen de aanwezige nestlocaties in de omgeving ongeschikt raken door het ontbreken van essentieel leefgebied in de directe omgeving van de nestlocaties.

Om er voor te zorgen dat gedurende de werkzaamheden voldoende essentieel leefgebied in de directe omgeving van de nestlocaties aanwezig blijft, bent u voornemens om tijdelijk nieuw groenblijvend struweel aan te leggen dat kan fungeren als alternatief leefgebied voor de huismus.

Deze alternatieve groenstructuren worden op gelijke of kortere afstand dan de afstand tussen de nestlocaties en de huidige groenstructuren aangelegd, maar in ieder geval binnen 200 meter.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

De nieuwe groenstructuren zijn vergelijkbaar met de huidige groenstructuren en dienen direct vanaf het begin van aanbrengen functioneel te zijn voor de huismus. Dit betekent dat het struweel een omvang van 2 à 3 meter hoogte moet hebben en een breedte die zo dik is dat er niet door de struiken heen gekeken kan worden. De alternatieve groenstructuren worden in het broedseizoen gerealiseerd, voordat de huidige groenstructuren worden verwijderd. Verwijderen van de huidige groenstructuren wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd. Om de huismus voldoende tijd te geven om de nieuwe groenstructuren te ontdekken, dient er voldoende gewenningstijd in acht te worden genomen. De nieuwe groenstructuren dienen daarom minimaal 3 maanden voorafgaand aan het verwijderen van de huidige groenstructuren beschikbaar en functioneel te zijn voor de huismus. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing een aanvullen voorschriften opgenomen.

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Na realisatie van de alternatieve groenstructuren worden de huidige groenstructuren buiten het broedseizoen van de huismus verwijderd. Hierbij wordt één richting opgewerkt, zodat aanwezige dieren de gelegenheid hebben om weg te vluchten. U bent tevens voornemens om voorafgaand aan het werk een verstoring te veroorzaken om zeker te zijn dat er geen huismussen meer in het groen aanwezig zijn. Dit dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Na de werkzaamheden wordt op dezelfde locatie als het huidige groen weer beplanting aangelegd. Dit is reeds opgenomen in de uitwerking van het landschapsplan. Deze nieuwe beplanting bestaat uit geschikt struweel voor de huismus, zoals bijvoorbeeld groenblijvende heesters, doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, klimplanten als klimop of wingerd, en beukenhagen.

De werkzaamheden worden verspreid over meerdere jaren uitgevoerd. Op de huidige locatie zal dan ook over meerdere jaren geen struweel en leefgebied meer aanwezig zijn voor de huismus. Om de effectiviteit van de maatregelen, het aanleggen van alternatieve groenstructuren op locaties binnen 200 meter van de nestlocaties, te monitoren wordt in jaar 1, 3 en 6 na plaatsing van de tijdelijke groenstructuren monitoring worden uitgevoerd. Indien tijdens monitoring in jaar 1 een negatief effect lijkt op te treden, wordt in overleg met het bevoegd gezag afgestemd of, en zo ja welke, aanvullende maatregelen getroffen dienen te worden. Tevens zal in dat geval ook aanvullend in jaar 2 monitoring worden uitgevoerd om de ontwikkeling van de huismuspopulatie inzichtelijk te houden. Monitoring dient te worden uitgevoerd conform het kennisdocument van de huismus.

Dit houdt in dat er twee veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei, of vier veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, worden uitgevoerd onder goede omstandigheden (geen regen, harde wind en/of kou), op geluidsluwe momenten, op geschikte momenten van de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopgang en 1 à 2 uur voor zonsondergang) en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Met inachtneming van bovenstaande kan niet worden voorkomen dat door de werkzaamheden op de huidige locatie gedurende meerdere jaren essentieel leefgebied van de huismus verdwijnt. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming. Monitoring moet uitwijzen of de nieuwe groenstructuren in voldoende mate het verlies van de huidige structuren kunnen opvangen, en de nestplaatsen van de huismus functioneel blijven.

Staat van instandhouding van de huismus

De huismus komt voor in (de omgeving van) het plangebied. Huismussen worden nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied aanwezig is. De hoogste dichtheden komen voor in min of meer kleinschalige cultuurlandschap met verspreide verbouwing, vooral op de hoge gronden. De huismus is als broedvogel de laatste decennia enorm achteruit gegaan (meer dan 50%), vermoedelijk door de afname van broedgelegenheid (onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen), in combinatie met afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Het aantal geschikte nestlocaties in nieuwbouwwijken is in vergelijking met oude bebouwingsvormen veel lager. De broedmogelijkheden in nieuwbouwwijken worden beperkt door een veranderde bouwstijl. De huismus staat op de rode lijst als 'gevoelig' en de staat van instandhouding van de huismus als broedvogel in Nederland is matig ongunstig.

Door het voorafgaand realiseren van voldoende geschikte groenstructuren op alternatieve locaties op een gelijke of kortere afstand dan nu tussen de nestlocaties en de huidige groenstructuren aanwezig is, wordt voorkomen dat essentieel leefgebied permanent verdwijnt. Verblijfplaatsen worden niet fysiek aangetast, en blijven functioneel door de aanwezigheid van aangelegd alternatief leefgebied. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. Na afloop van de werkzaamheden worden nieuwe permanente groenblijvende structuren aangebracht op dezelfde locatie met vergelijkbare dichtheid en structuur als de groenstructuren die aanwezig waren in de oorspronkelijke situatie. In de definitieve situatie is het gebied dan ook weer geschikt en functioneel als essentieel leefgebied voor de soort.

De staat van instandhouding van de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis

De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de rosse vleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Er zijn voor de drie soorten vleermuizen drie essentiële vliegroutes vastgesteld waarbij vleermuizen het spoor haaks overvliegen. In het nader onderzoek worden vijf vliegroutes genoemd, maar drie van deze routes grenzen aan elkaar waardoor deze tot één vliegroute behoren.

Aantasting van vliegroutes is alleen ontheffingsplichtig indien door aantasting van de vliegroutes de functionaliteit van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis wordt aangetast.

Naast de drie vliegroutes zijn er twee verblijfplaatsen aangetroffen in het gebouw van kindercentrum 't Kasteeltje aan de Kempenlandstraat. Het gaat om één paar- en één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis worden aangetast. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de vleermuizen tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 4.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'PHS Den Bosch-Vught Activiteitenplan' van 15 maart 2022.

De vliegroute ter hoogte van de Reutse Plas wordt niet aangetast door de werkzaamheden. Als gevolg van de kap van bomen worden op de twee andere locaties vliegroutes onderbroken, namelijk bij de N65 en parallel aan de laagstraat. Het gaat hierbij om de locaties zoals opgenomen in figuur 4.3 en 4.4 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan.

De kap van de bomen die onderdeel zijn van de vliegroute wordt uitgevoerd buiten de actieve periode van vleermuizen, in de periode half november tot half maart. Wanneer een onderbreking van een vliegroute langs wegen breder dan 25 meter is, kan worden gesteld dat de vliegroute niet meer functioneert voor vleermuizen. Dit kan in de huidige situatie worden gesteld voor de spoorlijn en voor de N65 wanneer de bomen direct langs, en bovenleidingen over, het spoor verdwijnen. De functionaliteit van de hop-over behouden is mogelijk door het plaatsen van tijdelijke vleermuisschermen die de vleermuizen geleiden tot en na een tijdelijke bovenleidingportaal en bij het portaal op gelijke hoogte aansluiten. Of door vleermuisschermen tot aan het spoor en/of de weg waar geen bovenleidingportaal staat naar een grotere hoogte te geleiden en aan de overzijde van het spoor de route weer vanaf die grotere hoogte naar beneden te geleiden. Er worden dan ook alternatieve vliegroutes in de vorm van geleidende schermen gecreëerd nabij of parallel aan de originele vliegroute. Het doek van de tijdelijke schermen is minimaal 2 meter hoog en wordt op palen van minimaal 3.5 meter hoogte geplaatst. Waar de vliegroute wordt onderbroken door het spoor of een weg, dient de route aan te sluiten op de bovenleidingportalen, dan wel dienen de schermen omhoog geleid te worden aan weerszijde van de onderbreking, zodat deze meer de natuurlijke situatie met hoge bomen benaderen. De bovenleidingportalen zijn 5,5 meter hoog.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek

Om genoeg vlieghoogte te creëren voor vleermuizen, moet de geleiding omhoog aan weerszijde ten minste 7,0 meter hoog zijn, zodat vleermuizen op eigen kracht de 'sprong' naar de overzijde kunnen maken. De schermen zijn geplaatst en functioneel voor vleermuizen voorafgaand aan het actieve seizoen van vleermuizen (april tot en met oktober).

De werkzaamheden worden verspreid over meerdere jaren uitgevoerd. De vliegroute zal dan ook over meerdere jaren vervangen worden door geleidende schermen. Om de effectiviteit van de maatregelen te monitoren wordt in jaar 1, 3 en 6 na plaatsing van de tijdelijke vliegroutes monitoring uitgevoerd. Indien tijdens monitoring in jaar 1 een negatief effect lijkt op te treden en de tijdelijke vliegroutes niet naar behoren functioneren, wordt in overleg met het bevoegd gezag bezien of, en zo ja welke, aanvullende maatregelen getroffen dienen te worden. Tevens zal in dat geval ook aanvullend in jaar 2 monitoring worden uitgevoerd. Monitoring dient te worden uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol. Dit houdt in dat in de actieve periode van vleermuizen twee gerichte bezoeken worden uitgevoerd van twee uur, waarvan één van de bezoeken in de kraamperiode (15 mei – 15 juli) wordt uitgevoerd onder goede omstandigheden. Monitoring wordt uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

Na afronding van de werkzaamheden worden de vliegroutes definitief hersteld door beplanting van inheemse boomsoorten (zoals bijvoorbeeld zomereik, linde of iep). Bij de aanplant moet de beplanting zo goed mogelijk de oorspronkelijke situatie benaderen wat betreft hoogte, dichtheid en structuur. De vliegroute functioneert pas als de nieuw aan te planten bomen een hoogte van minimaal 5 meter hebben, een onderste kroonbreedte hebben van minimaal 2,5 meter, de plantafstand maximaal 7 meter is (bij dubbele rijen op maximaal 7 meter van elkaar geplant, kan de plantafstand tot 16 meter zijn). Het onderplanten met struiklaag van tenminste 3 meter breed is ook mogelijk. Tot het moment van herplant dienen de tijdelijke vleermuisprotalen functioneel te blijven.

Er gaan twee verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren als gevolg van de sloop van het gebouw. U bent voornemens om voorafgaand aan de sloop, acht vervangende verblijfplaatsen in de vorm van inbouwkasten te plaatsen, zo dicht mogelijk bij de huidige verblijfplaatsen maar in ieder geval binnen een straal van 100 à 200 meter van de huidige verblijfplaatsen én in de buurt van bestaande groenstructuren. Voor de zomerverblijfplaats dienen vervangende verblijfplaatsen drie maanden (vanaf april t/m oktober) gerealiseerd te zijn. Voor de paarverblijfplaats dienen de alternatieve verblijfplaatsen minimaal 6 maanden (uiterlijk half februari) voorafgaand aan de paarperiode te worden gerealiseerd.

De verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door alle invliegopeningen naar de spouw dicht te zetten met exclusion flaps.

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode half augustus tot half oktober, of in de periode half april tot half mei. Hierbij wordt rekening gehouden met de weersomstandigheden; tussen het ongeschikt maken en het uitvoeren van de werkzaamheden dienen minimaal 5 nachten met gunstige weersomstandigheden te zijn geweest (nachtelijke minimum temperatuur van 10 graden Celsius, windkracht <5 Bft en geen neerslag). Na 5 geschikte nachten wordt middels een ochtendronde gecontroleerd of vleermuizen invliegen of niet. Wanneer geen invliegende vleermuizen worden waargenomen kan worden aangenomen dat de verblijfplaatsen zijn verlaten. Hierna kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van vleermuizen dient minimaal één week voorafgaand aan de werkzaamheden te worden uitgevoerd, in de minst kwetsbare periode van de vleermuizen, in de periode half oktober tot november of in de maand maart indien de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn als winterverblijfplaats. De werkzaamheden aan de panden met de verblijfplaatsen kunnen pas aanvagen nadat een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen een controle heeft uitgevoerd en heeft vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing. Om dit te waarborgen heb ik ter aanscherping aanvullende voorschriften opgenomen.

Verder bent u voornemens bij voorkeur overdag te werken in de actieve periode van vleermuizen (in de periode april – oktober). Indien 's nachts gewerkt moet worden, wordt door maatregelen voor werken met kunstlicht zo gewerkt dat lichtval op bomen, water, bouw- en kunstwerken, die in en langs het projectgebied gesitueerd zijn, vermeden wordt door gebruik te maken van gerichte verlichting. Bij werkzaamheden in de buurt van een kunstwerk wordt bij gebruik van nachtelijke werkverlichting lichtval op de onderzijde voorkomen vanwege potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen.

Met inachtneming van bovenstaande wordt voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de verblijfplaatsen ten tijde van de sloop, en hierdoor worden gedood of verwond. Er kan niet worden voorkomen dat twee vliegroutes gedurende enkele jaren worden aangetast. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming. Monitoring moet uitwijzen of de tijdelijke vleermuisportalen in voldoende mate de aantasting van de vliegroutes kan opvangen.

Staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en rosse vleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en wordt in heel Nederland waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als het platteland. De staat van instandhouding wordt als 'onbekend' geformuleerd.

De laatvlieger komt verspreid voor in Nederland en is vrij algemeen. De soort staat op de Rode Lijst als 'gevoelig' vanwege een vermoedelijke forse achteruitgang.

Omdat er te veel kennis ontbreekt over deze soort, onder andere over effectiviteit van maatregelen, bestaat er geen kennisdocument van deze soort. De staat van instandhouding van de laatvlieger wordt als 'matig ongunstig' geformuleerd.

De rosse vleermuis komt verspreid voor in Nederland. Concentraties van kolonies zijn te vinden op plaatsen waar oud bos en open, waterrijke gebieden aanwezig zijn. De rosse vleermuis is in ons land een vrij algemeen voorkomende soort. De verspreiding van de rosse vleermuis lijkt de laatste 50 jaar vrij stabiel geweest te zijn maar is ten opzichte van voor de Tweede Wereldoorlog wel achteruitgegaan. Dit laatste moet worden toegeschreven aan een afname van het aantal geschikte holle bomen in oude bossen in een waterrijke omgeving, afronding van jonge veldontginningen, ruilverkavelingen met verbeterde ontwatering en het bebouwen van gebieden in West Nederland. Momenteel lijken de aantallen af te nemen, maar cijfers ontbreken. De soort is als kwetsbaar aangemerkt omdat er nauwelijks winterwaarnemingen zijn. Bovendien zijn op veel plaatsen waar eerder veel rosse vleermuizen werden waargenomen, steeds minder waarnemingen. De staat van instandhouding wordt in 2018 als 'zeer ongunstig' geformuleerd.

Door de werkzaamheden worden twee vliegroutes aangetast. Door het plaatsen van alternatieve geleidende structuren blijven de vliegroutes ook tijdens de werkzaamheden aanwezig binnen het plangebied. In de tijdelijke situatie in de vorm van kunststructuren, en in de definitieve situatie in de vorm van bomen. Deze geleidende structuren worden zo dicht mogelijk op, of parallel aan de oorspronkelijke vliegroute gerealiseerd. Monitoring vindt plaats om de effectiviteit van de kunstmatige vliegroutes vast te stellen en om indien nodig tijdig bij te kunnen sturen zodat de vliegroutes beschikbaar blijven voor de soorten.

Er gaan twee verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Door tijdig voldoende alternatieve voorzieningen te plaatsen in de vorm van inbouwkasten, is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de aanwezige vleermuissoorten komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van de soorten

3.10, lid 1 sub b Wet natuurbescherming

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis is in het plangebied waargenomen. Er is leefgebied aangetoond ter hoogte van het spoor bij de wijk Klein Brabant, ten zuiden van de Laagstraat. In totaal is één zonnend juveniel waargenomen binnen het plangebied. Er wordt vanuit gegaan dat de soort in lage dichtheid aanwezig is.

Door de werkzaamheden gaat leefgebied van de levendbarende hagedis tijdelijk verloren. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de levendbarende hagedis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in 4.3 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'PHS Den Bosch-Vught Activiteitenplan' van 15 maart 2022.

Op de locatie waar het leefgebied van de levendbarende hagedis is vastgesteld dienen raildempers geplaatst te worden en wordt een seinvoet vergraven ten behoeve van deze seinbak. Ook wordt hier een geluidsscherm gerealiseerd. Hierdoor gaat leefgebied van de levendbarende hagedis deels verloren.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied onaantrekkelijk gemaakt voor de soort in de periode half april tot en met half mei (dit is de periode na de winterrust en voor de dracht) of in de periode half augustus tot 1 oktober (voorafgaand aan de winterrust periode). Het onaantrekkelijk maken van het terrein gebeurt door het plaatsen van schermen, om het terrein ontoegankelijk te maken voor de soort. Dit scherm strekt tot ongeveer 250 meter noordelijk en zuidelijk van de werkzaamheden (ter hoogte van km. 53.5 en 54.5) en er worden zowel aan de west- als aan de oostzijde van het spoor schermen geplaatst. Aan de spoorzijde van de schermen wordt om de 40 meter tegen het scherm op gelijke hoogte met de bovenkant aan de binnenzijde van het scherm een gronddammetje aangelegd van circa 1 meter breed. Naast deze mogelijkheid voor dieren om zelf het werkterrein te kunnen verlaten, worden binnen de schermen ook actief dieren weggevangen door het plaatsen van emmers/potvallen tussen de gronddammen in. De emmers worden voorzien van bodemmateriaal zodat ingevallen dieren in de emmers voldoende schuilmogelijkheden hebben. De emmers worden regelmatig gecontroleerd en de gevangen dieren worden buiten het plangebied uitgezet in geschikt habitat, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, zoals in de berm ten noorden of ten zuiden van de tijdelijke schermen. Afvangen gebeurt gedurende twee weken en dient te worden uitgevoerd tijdens voor reptielen gunstige weersomstandigheden. Omdat dit laatste niet voldoende in het activiteitenplan is opgenomen, heb ik ter aanscherping een aanvullend voorschrift opgenomen.

De schermen worden regelmatig (maandelijks) gecontroleerd. Indien mankementen worden gedetecteerd worden deze zo snel mogelijk gerepareerd. Bij werkwegen, op plaatsen waar afscherming geplaatst moet worden op een toegangsweg, kan er voor gekozen worden om een geul te graven van circa 15 centimeter diep of een rechthoekige bak in te graven. Aan de kant van het werkterrein is de hoek hiervan 90 graden, zodat er geen dieren tegenop kunnen klimmen. Aan de andere zijde wordt een schuin talud aangebracht, zodat ingevallen dieren op eigen kracht de geul kunnen verlaten.

Naast het afvangen, wordt vegetatie binnen de schermen in de gunstige periode gemaaid tot een hoogte van 10 tot 15 centimeter.

Na de werkzaamheden wordt het plangebied weer beschikbaar voor de levendbarende hagedis. In het nieuwe geluidsscherm worden om de 50 centimeter gaten aangebracht zodat de soort aan beide zijde van het scherm kan komen. Daarnaast wordt het beheer er op gericht om ruigte en struweel te voorkomen aan de zijde van het spoor, zodat het spoorterrein ideaal leefgebied blijft voor de soort om te zonnen en om als verbinding te dienen tussen gebieden.

Met inachtneming van bovenstaande wordt voorkomen dat exemplaren van de levendbarende hagedis aanwezig zijn binnen de schermen tijdens de werkzaamheden en hierdoor worden gedood of verwond. Wel wordt een deel van het leefgebied aangetast. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding van de levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor in (de omgeving van) het plangebied. Nederland is van gemiddeld belang voor de zandhagedis binnen Europa. De soort komt wijd verbreid voor binnen Europa, maar laat in veel landen een achteruitgang zien in aantallen en kwaliteit van het leefgebied. Binnen Nederland komt de soort voor op de hogere zandgronden. De staat van instandhouding is matig ongunstig door de achteruitgang in de kwaliteit van het leefgebied. Dit is nog niet terug te zien in de aantallen, deze laten een matige toename zien in de periode 2008-2018. De referentiewaarden van zowel de populatie aantallen als verspreiding worden gehaald. Negatieve effecten komen onder meer door stikstofdepositie en te grootschalige beheer.

In het plangebied is tijdens de onderzoeksinspanningen één exemplaar van de soort aangetroffen. Naar verwachting betreft het een kleine plaatselijke populatie. Door de te nemen maatregelen wordt voorkomen dat exemplaren van de soort in het werkgebied aanwezig zijn en worden gedood of verwond. Er blijft in de omgeving voldoende alternatief leefgebied over waar de soort naar kan uitwijken en worden overgezet na wegvangen. Na de werkzaamheden is het gebied weer beschikbaar en functioneel voor de soort. Het is dan ook aannemelijk dat de levendbarende hagedis in het plangebied aanwezig blijft. De staat van instandhouding van de levendbarende hagedis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen en leefgebied voor de huismus, de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de levendbarende hagedis ter plaatse niet gewaarborgd kan worden, wordt beoordeeld of u voldoende heeft aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is en wordt beoordeeld of er een wettelijk belang is op grond waarvan ontheffing verleend kan worden.

Het kabinet heeft in 2010 de Voorkeursbeslissing voor PHS vastgesteld. Om het hoogfrequente reizigersverkeer te kunnen accommoderen is het noodzakelijk om viersporigheid en een vrije kruising tussen 's-Hertogenbosch en Vught te realiseren. Deze werkzaamheden achterwegen laten zou ervoor zorgen dat er geen robuuste dienstregeling mogelijk is. In de Voorkeursbeslissing zijn de werkzaamheden waarop de huidige ontheffing betrekking heeft dan ook noodzakelijk geacht. Voor het personenvervoer zijn geen alternatieven beschikbaar op andere locaties, aangezien er niet kan worden omgerekend voor het intensiveren van het traject. Voor het goederenvervoer is omrijden wel overwogen als alternatieve optie.

Echter hebben de alternatieve routes een vergelijkbaar effect op de spooromgeving als gevolg. Er zijn verschillende varianten van het project op verschillende locaties afgewogen, een aantal varianten zijn afgefallen omdat hiermee de PHS doelstelling niet werd gehaald. Bij de overgebleven varianten is de variant met laagste kosten gekozen. Zo zou herroutering via de Maaslijn afvallen in verband met de hoge investeringskosten (meer dan € 900 miljoen) en de verwachte milieueffecten die aanzienlijk zullen zijn. Het aanleggen van een rotondevariant met een combinatie van de bestaande Brabantroute en de nieuwe route via Meteren zou ook geen oplossing bieden omdat dan met de investering op de nieuwe route Meteren – Boxel met een enkelsporige zuidwestboog bij Meteren nog steeds onvoldoende capaciteit beschikbaar zou zijn op de Brabantroute voor personenvervoer waardoor maatregelen nodig blijven. Het verbeteren van de bestaande Brabantroute met de beoogde toename van reizigersvervoer zou ook afvallen in verband met de hoge investeringskosten op de Brabantroute van meer dan € 800 miljoen.

Het aanleggen van tijdelijke sporen is noodzakelijk om een meerjarige buitendienststelling te voorkomen. Het meerjarig buitendienststellen van het spoor in Vught heeft te veel gevolgen voor het logistieke spoorstelsel. Er is gekozen om de tijdelijke sporen aan de westzijde te realiseren omdat dit aan de oostzijde meer problemen zou geven in verband met het afsluiten van wegen met meerdere woningen en een appartementencomplex. Ook is het onwenselijk om de nieuwe sporen door de bouwkuip aan de westkant te laten kruisen.

In het leefgebied van de huismus wordt een tijdelijke weg en tijdelijk spoor gerealiseerd. Zoals eerder beschreven is het aanleggen van een tijdelijk spoor nodig om meerjarige buitendienststelling te voorkomen. De verdiepte ligging die tijdens de werkzaamheden wordt aangebracht heeft milieuvoordelen en in de definitieve situatie zijn er meer groenstructuren voor de mussen beschikbaar, een alternatief is zodoende niet wenselijk. De verdiepte ligging realiseren aan de westzijde is geen goede alternatieve oplossing aangezien dit meer kosten zou meebrengen.

De overgang bij de laagstraat alleen beschikbaar maken voor voetgangers en fietsers is op deze locatie niet mogelijk omdat de overgang onderdeel uitmaakt van de ring van Vught. Door ruimtegebrek rond de overgang kan een tijdelijke weg alleen aangelegd worden aan de zuidzijde van de huidige overweg. De aantasting van verblijfplaats en vliegroute van vleermuizen is niet te voorkomen aangezien er geen alternatieven voorhanden zijn. Het achterwegen laten van de aanleg van een tijdelijke weg zou zorgen voor de afsluiting van een belangrijke verkeersader, hier zou een groot deel van de regio meerdere jaren last van hebben.

In het leefgebied van de levendbarende hagedis worden geluidsschermen en raildempers geplaatst. Op deze locatie bevindt het spoor zich boven het maaiveld waardoor geluidsreductie noodzakelijk is om aan de normen van het meerjarenplan geluidsanering te voldoen. Er is geen alternatief voor het plaatsen van geluidsschermen waarmee de berm onverstoorde zou blijven.

Bij het plannen van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de soorten. Het uitvoeren van de werkzaamheden in andere periodes is voor de soorten daardoor geen goed alternatief, de meest optimale planning voor de soorten wordt aangehouden.

Ik constateer dat de onderbouwing voor zowel locatie als inrichting voldoende is. De locaties zijn planologisch vastgelegd en de inrichting dient aan de voorwaarden uit uw aanvraag en onderhavig besluit te voldoen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wet natuurbescherming voor de huismus. Tevens heeft u ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub van de Wet natuurbescherming voor de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis. Ten slotte heeft u ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' zoals genoemd in artikel 3.10, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor de levendbarende hagedis.

Op 14 mei 2020 is voor het traject tussen Meteren en Boxtel het Tracébesluit PHS Meteren-Boxtel opgesteld. Het doel van PHS is om op de drukste trajecten van het landelijk spoor netwerk te komen tot hoogfrequent spoorvervoer met elke tien minuten een reizigerstrein en voldoende ruimte voor groeiend goederenvervoer. Hierbij wordt ook een routing van het goederenvervoer gerealiseerd die bestendig blijft in de toekomst, met zo intensief mogelijk gebruik van de Betuweroute. Op basis van de resultaten van de planstudies heeft het Kabinet op 4 juni 2010, als afsluiting van de verkenningsfase, een Voorkeursbeslissing over PHS genomen. Zonder de capaciteitsuitbreidingen, door middel van onder andere viersporigheid, is geen robuuste dienstregeling mogelijk voor het hoogfrequente treinverkeer in Noord-Brabant.

Reizigersvervoer

Zonder het uitvoeren van de werkzaamheden is, gegeven de frequenties van de reizigerstreinen en goederentreinen in Noord-Brabant, geen passende dienstregeling mogelijk, uitgaande van de volledige invoering van PHS. De werkzaamheden tussen 's- Hertogenbosch en Vught werden dan ook noodzakelijk geacht in de Voorkeursbeslissing voor alle reizigersvarianten, onafhankelijk van de keuze voor wat betreft de goederenrouting. De maatregelen zijn een vierde spoor tussen 's-Hertogenbosch en Vught en een vrije kruising bij Vught. Daardoor zitten de reizigerstreinen op traject Utrecht-Eindhoven en traject Nijmegen Tilburg, elkaar niet meer in de weg bij knooppunt 's-Hertogenbosch.

Goederenvervoer

In de Trans Europees Transport Netwerk (TEN-T)-verordening Nr.1315/2013 van 11 december 2013 zijn kerncorridors voor internationaal spoorvervoer aangewezen voor zowel personenvervoer als goederenvervoer. Deze kerncorridors moeten in 2030 voldoen aan de diverse vereisten zoals opgenomen in richtlijn (EU) 2008-57 met betrekking tot interoperabiliteit. De route Meteren – Boxtel – Venlo is één van de routes die in het kader van TEN-T van belang is om de kwaliteit van de verbinding tussen de Rotterdamse haven en de grensovergang Venlo en daarmee het Ruhrgebied op niveau te houden.

Volksgezondheid of openbare veiligheid

Indirect zal het hoogfrequente spoor volgens u leiden tot minder wegverkeer, omdat meer mensen de trein kiezen. Ook zullen door optimalisatie van het goederennetwerk meer goederen via spoor vervoerd worden. Wanneer dit allemaal via weg zou moeten gebeuren, zou het indirect een verslechtering van de volksgezondheid betekenen.

Conform wet- en regelgeving moet ProRail overlast zoals geluid en trillingen beperken. Met het aanbrengen van raildempers en geluidschermen wordt overlast tegengegaan en zo bijgedragen aan de gezondheid van de omgeving van het spoor.

Groot openbaar belang

Een goed spoorwegnetwerk voor personen en goederen is in toenemende mate ook van belang voor onze grootstedelijke en economische centra, gezien de concurrentie tussen verstedelijkte gebieden in Europa. Het goederenvervoer per spoor is van belang voor een goede bereikbaarheid van havens, greenports en industriecomplexen en is van strategisch belang voor de haven van Rotterdam als grootste haven van Europa. Dit is in 2012 ook vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor een duurzame economische ontwikkeling is het belangrijk om te investeren in het spoor. De capaciteit van het spoor schiet momenteel op een aantal plaatsen tekort. Op een aantal trajecten wordt onvoldoende capaciteit geboden om de in de toekomst verwachte reizigers- en goederenstromen te kunnen verwerken. Een deel van de groei kan worden opgevangen in het lopende Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIRT-programma), hieronder valt PHS. De verwachting van stijging in reizigers- en goederenstromen bevestigt de noodzaak van de spooraanpassingen op het traject.

Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden

Het project omhelst de herinrichting en het gebruik van de spoorlocatie van 's-Hertogenbosch door Vught om te kunnen voldoen aan de doelstelling voor hoogwaardig spoorvervoer. Zonder de ruimtelijke inrichting kan dat hoogwaardig spoorvervoer in de toekomst niet gegarandeerd worden.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', en 'In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' voldoende zijn om de negatieve effecten op de huismuis, de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, de rosse vleermuis en de levendbarende hagedis die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026486421

Kenmerk
WNB.2022.020.toek